

**MAJANDUS- JA TARISTUMINISTER
MÄÄRUS**

2018 nr

Veose paigutamise, kinnitamise ning katmise tingimused ja kord¹

Määrus kehtestatakse liiklusseaduse § 34 lõike 16 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Määrusega kehtestatakse mootorsõidukile ja selle haagisele (edaspidi *sõiduk*) veose paigutamise, kinnitamise ning katmise tingimused ja kord.
- (2) Määrusega ei reguleerita liiklusseaduse ja autoveoseaduse kohaldamisalast välja jäävatel vedudel veose paigutamise, kinnitamise ja katmise nõudeid.

§ 2. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) veos on sõidukisse paigutatud kaup, mis ei ole alaliselt sõiduki külge kinnitatud;
- 2) kaubaruum on sõiduki osa, mis on ette nähtud kauba vedamiseks;
- 3) veopakend on veol kasutatav täiendav pakend, mis on ette nähtud veokahjustuste vältimiseks ja kauba käitlemise lihtsustamiseks, lisaks täitematerjal, mida kasutatakse koos pakendiga veohutuse tagamiseks;
- 4) veose kinnitamine on paigutamise käigus tarvitusele võetud abinõud veose kohtkindla asukoha säilimiseks veo ajal;

§ 3. Üldnõuded

- (1) Veoseveoks valitud sõiduk peab vastama veose iseloomule ja omadustele.
- (2) Enne veose sõidukile paigutamist tuleb kontrollida, et kaubaruum, sõiduki kere ja veose kinnitusvahend on korras ja kasutuskõlblikud.
- (3) Sõiduk ei tohi olla ülekoormatud.
- (4) Veos tuleb paigutada, kinnitada ja katta selliselt, et kogu läbitava teekonna oleks välistatud veose pihkumine ja tilkumine, vibratsioonist ja veosele mõjuvatest jõududest põhjustatud kahju tekkimine, veose nihkumine, libisemine, veeremine või veose ümber või kaldu minemine.
- (5) Enne veo alustamist ja regulaarselt teekonna vältel tuleb kontrollida veose kinnituse vastavust kehtestatud nõuetele. Kui veo ajal esineb järsku pidurdamist, järsku suuna muutust või muid ebatavalisi sõidutingimusi, tuleb veost kontrollida lähimas sobivas kohas.

(6) Veose paigutamisel, kinnitamisel ja katmisel tuleb järgida sõiduki-, kinnitus- ja katmisvahendi tootja ette nähtud nõudeid.

(7) Kui veos on varustatud üldkasutatavate hoiatusmärkidega, tuleb veose paigutamisel, kinnitamisel ja katmisel neist lähtuda.

(8) Kui veose paigutamiseks ja kinnitamiseks on vajalikud eri- või lisavahendid, peab neid kasutama.

(9) Lisatarvikud või varustus, mis ei kuulu veose koosseisu, tuleb paigutada, kinnitada ja katta vastavalt kehtestatud nõuetele.

(10) Enne veose sõidukile paigutamist, kinnitamist ja katmist peab autoveoseaduse § 3 lõikes 5 nimetatud veose saatja, tema puudumisel juht, olema teadlik veose kirjeldusest, mis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) veose summaarne ja üksikute osade mass ja mõõtmed;
- 2) veose raskuskese, kui see ei asu geomeetrilises keskmes;
- 3) veose virnastamise ja orientatsiooni piirangud;
- 4) kasutatavad veosekinnitusvahendid ja kinnitusmeetodid;
- 5) teave sõiduki veose paigutamise ja kinnitamise suutlikkuse kohta.

2. peatükk **Veose kinnitamine**

§ 4. Põhinõuded

(1) Veos tuleb kinnitada kohtkindlalt.

(2) Veose kinnitus peab vastu pidama vähemalt 0,8-kordse veose kaalu ettesuunas, 1-kordse veose kaalu allasuunas, 0,5-kordse veose kaalu külgsuunas ja tagasisuunas. Kui on veose ümberminemise risk, siis peab veose kinnitus vastu pidama vähemalt 0,6-kordse veose kaalu külgsuunas.

(3) Veose kinnitamiseks kasutatavad vahendid ei tohi veost kahjustada. Samuti ei tohi veos kahjustada kinnitusvahendeid. Vajadusel tuleb kahjustuste vältimiseks kasutada eri- või lisavahendeid.

(4) Veose kinnitamisel tuleb arvestada sõiduki ja kaubaruumi konstruktsiooni arvestuslikku tugevust, hõõrdejõudu veose ja sõiduki või kaubaruumi vahel ning veose kinnitamisega saavutatavat täiendavat hõõrdejõudu või tõkestusjõudu.

(5) Standardile EN 12642 „Sõiduki kere tugevus“ vastava kaubaruumi puhul tuleb veose kinnitamisel lähtuda vastavas standardis sätestatud või vähemalt samaväärsetest kaubaruumi konstruktsiooni arvestuslikest tugevusväärtustest.

(6) Kui kaubaruum ei vasta standardile EN 12642 „Sõiduki kere tugevus“ või veos ei ole vastu esipaneeli või tagumist seina või külgeintel kandev tugevus puudub, siis sõiduki nimetatud osasid ei võeta veose kinnitamise vajaduse arvestamisel arvesse.

(7) Hõõrdejõud on raskusjõu ja hõõrduvate pindade vahelise standardi EN 12195 „Sidemetugevuste arvutamine“ kohase samaväärse hõõrdeteguri korrutis.

(8) Standardile EN 12640 „Sidumisvahendite kinnituskohad“ vastavate kinnituspunktide puhul tuleb veose kinnitamisel lähtuda vastavas standardis sätestatud või samaväärsetest kinnituspunktide tõmbetugevustest.

(9) Üksiku veosekinnitusvahendi lahtitulek, katkemine või lõdvenemine ei tohi nõrgendada veose teisi kinnitusi.

§ 5. Veose kinnitamise meetodid

(1) Veose kinnitamise meetodid on veose:

- 1) lukustamine ja tõkestamine kaubaruumi konstruktsioonelementide või sobivate abivahendite abil;
- 2) hõõrdetegurit suurendavate materjalide kasutamine;
- 3) sidumine selleks toodetud sidumisvahendite abil;
- 4) veopakendi kasutamine.

(2) Veose kinnitamiseks tuleb valida meetod ja vahend, mis kõige paremini vastab veose iseloomule ja omadustele ning tagab kohtkindla kinnituse.

(3) Kinnitusviisi valikul tuleb arvestada, kas kinnitusvahend on vajalik veose libisemise, veeremise või vibratsiooni vältimiseks. Samuti kas on vajalik hõõrdejõudu suurendav sidumine või veose liikumist tõkestav sidumine.

§ 6. Nõuded veosekinnitusvahenditele

(1) Veosekinnitusvahendi kasutamisel tuleb järgida vastava vahendi tootja etiketti.

(2) Veosekinnitusvahendi metallosad ei tohi olla oluliselt või ohtlikult korrodeerunud, deformeerunud ega kahjustunud ja pingutite ohutu töökoormus peab olema rihma, keti või trossi tõmbetugevusega kooskõlas.

(3) Koormarihm ei tohi olla oluliselt või ohtlikult kulunud, vigastustega ning õmblused ja ühendused peavad olema terved.

(4) Kettsidemel peab olema etikett sideme tõmbejõu väärtusega. Etiketi puudumisel määratakse tõmbetugevus ketilüli diameetri järgi vastavalt standardis EN 12195-3 “Kettside“ toodud või samaväärsetele väärtustele.

(5) Kettsidet tuleb kasutada koos sobivate pingutusseadmete või kruvipingutitega.

(6) Kettsideme ühenduslülisid tuleb enne kasutamist kontrollida. Järgmiste kahjustuste korral tuleb vigased komponendid välja vahetada:

- 1) lülidel pindmised lõhed;
- 2) lüli pikenemine üle 3 protsendi;
- 3) lüli kulumine üle 10 protsendi läbimõõdu nimiväärtusest;
- 4) oluline või ohtlik deformatsioon;
- 5) ühenduslülidel ja pingutitel oluline või ohtlik lõtk või lõhe;

6) oluline või ohtlik kulumine ning korrosioon.

(7) Tross-sidemel peab olema etikett sideme tõmbejõu väärtusega. Etiketi puudumisel määratakse tõmbetugevus trossi diameetri järgi vastavalt standardis EN 12195-4 "Teraströss-side" toodud või samaväärsetele väärtustele.

(8) Tross-sidet tuleb kasutada koos sõidukile kinnitatud vintsitüüpi pinguti, eraldi pingutusseadme tüüpi pingutiga või pingutiga koormarihma kasutades.

(9) Kasutada ei ole lubatud katkenud kiududega või trossi nimiväärtuse läbimõõdust üle 10-protsendise kulumisega tross-sidet.

(10) Sõltuvalt veose iseloomust ja omadustest tuleb vajadusel kasutada veose kinnitamisel veopakendit, et veosevedu oleks ohutu ja vastaks kehtestatud nõuetele.

(11) Veopakend peab vältima veose kahjustumist veoprotsessi käigus ning taluma veoprotsessis ja veosekinnitusvahendite kasutamisel mõjuvaid jõude.

(12) Veosekinnitusvahendite eelpingestamisel ei ole lubatud mehaaniliste abivahendite kasutamine.

3. peatükk Veose katmine

§ 7. Veose katmine

(1) Avatud kaubaruumi kasutamisel tuleb veos katta, kui on oht selle tolmamiseks, lendumiseks või varisemiseks.

(2) Katmiseks tuleb kasutada kattelina, kattedekilet või kattevõrku.

(3) Veose katmiseks kasutatav materjal tuleb kinnitada selliselt, et sõidul tekkiv õhuvool ei rebiks katet lahti.

(4) Veose katmiseks kasutatava materjali kasutamisel tuleb veenduda, et tepingud oleksid terved, kattematerjalil ja selle rihmadel ei oleks olulisi ega ohtlikke vigastusi ning võrkude metallosad ei oleks oluliselt või ohtlikult roostes või kahjustatud. Trossidest ja köitest võrkudel ei tohi olla sisselõikeid ega kiuvigastusi.

(5) Kattevõrgu võrgusilm peab olema piisavalt väike, et vältida veose väikseima osa veosest eemaldumist.

Kadri Simson
majandus- ja taristuminister

Merike Saks
kantsler

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/47/EL milles käsitletakse liidus liiklevate ääriõhul kasutatavate sõidukite tehnikakontrolli ja -ülevaatust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/30/EÜ (ELT L 127, 29.04.2014, lk 134–218).